

זמן מתן תורתנו...מנלן?

How Did We Get to Sivan 6?

(1) שבת פו--מז.

תנו רבנן בששי בחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו אמר רבא

➤ דכולי עלמא בראש חדש אתו למדבר סיני כתיב הכא ביום הזה באו מדבר סיני וכתוב התם החדש הזה לכם ראש חדשים מה להלן ראש חדש אף כאן ראש חדש

➤ ודכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל כתיב הכא זכור את יום השבת לקדשו וכתוב התם ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה מה להלן בעצומו של יום אף כאן בעצומו של יום

כי פליגי בקביעה דירחא רבי יוסי סבר בחד בשבא איקבע ירחא ובחד בשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא בתרי בשבא אמר להו ואתם תהיו לי ממלכת כהנים בתלתא אמר להו מצות הגבלה בארבעה עבוד פרישה ורבנן סברי בתרי בשבא איקבע ירחא בתרי בשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא בתלתא אמר להו ואתם תהיו לי בארבעה אמר להו מצות הגבלה בחמישה עבוד פרישה

Our Rabbis taught: On the sixth day of the month were the Ten Utterances given to Israel. R. Jose maintained: On the seventh thereof. Said Raba: All agree that they arrived in the Wilderness of Sinai on the first of the month. [For] here it is written, *on this day they came into the wilderness of Sinai*; whilst elsewhere it is written, *This month shall be unto you the beginning of months:16 just as there the first of the month*, so here [too] the first of the month [is meant]. Again, all agree that the Torah was given to Israel on the Sabbath. [For] here it is written, *Remember the Sabbath day, to keep it holy*; whilst elsewhere it is written, *And Moses said unto the people, Remember this day*: just as there, [he spoke] on that very day, so here too it was on that very day. [Where] they differ is on the fixing of the New Moon. R. Jose holds that New Moon was fixed on the first day of the week [Sunday], and on that day he [Moses] said nothing to them on account of their exhaustion from the Journey. On Monday he said to them, *and ye shall be unto me a kingdom of priests*; on Tuesday he informed them of the order to set boundaries, and on Wednesday they separated themselves [from their wives]. But the Rabbis hold: New Moon was fixed on Monday, and on that day he said nothing to them on account of their exhaustion from the journey. On Tuesday he said to them, *and ye shall be unto me a kingdom of priests*; on Wednesday he informed them of the order to set boundaries, and on Thursday they separated themselves.

(2) שמות כג, טז

וְחָג הַקִּצִּיר בְּכוּרֵי מַעֲשֵׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בְּשָׂדֶה וְחָג הָאֶסְףְּ בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפְּךָ אֶת־מַעֲשֵׂיךָ מִן־הַשָּׂדֶה:

(3) ויקרא כג

(טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עמך התנופה שבע שבתות המימות תהיינה: (טז) עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה': (יז) ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שנים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים לה': (יח) והקרבתם על־הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן־בקר אחד ואילים שנים יהיו עלה לה' ומנחתם ונספיהם אשה ריח־ניחח לה': (יט) ועשיתם שעיר־עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים: (כ) והניף הכהן אתם על לחם הבכרים תנופה לפני ה' על־שני כבשים קדש יהיו לה' לכהן: (כא) וקר אתם בעצם היום הזה מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכת עבודה לא תעשו חקת עולם בכל־מושבתיכם לדורותיכם:

Questions:

- 1) How did we arrive at the date of סיון ו' for מתן תורה?
- 2) The festival of שבועות, which commemorates מתן תורה, is not associated with that historic event in any Biblical source. How did this association happen?
- 3) Why are חז"ל convinced that the תורה was given on שבת?
- 4) How was the מן אס to determine the הילך בתורתי אס?

4 שמות טז

(א) ויסעו מאילם ויבאו כל-עדת בני-ישראל אל-מדבר-סין אשר בין-אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים: (ב) וילוונו כל-עדת בני-ישראל על-משה ועל-אהרן במדבר: (ג) ויאמרו אלהם בני ישראל מי יתן מותנו בידה' בארץ מצרים בשבתנו על-סיר הבשר באכלנו לחם לשבע ביהוצאתם אתנו אל-המדבר הזה להמית את-כל-הקהל הזה ברעב: (ד) ויאמר ה' אל-משה הנני ממטיר לכם לחם מן-השמים ויציא העם ולקטו דברי-יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אס-לא: (ה) והיה ביום הששי והכינו את אשר-יביאו והיה משנה על אשר-ילקטו יום ויום: (ו) והיה בערב ותעל השלל ותכס את-המחנה ובפקד היתה שכבת הטל סביב למחנה: (ז) ותעל שכבת הטל והנה על-פני המדבר דק מחספס דק ככפר על-הארץ: (ח) ויראו בני-ישראל ויאמרו איש אל-אחיו מן הוא כי לא ידעו מה-הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן ה' לכם לאכלה: ... (כב) והיו ביום הששי לקטו לחם משנה שני העמר לאחד ויבאו כל-נשיאי העדה ויגידו למשה: (כג) ויאמר אלהם הוא אשר דבר ה' שבתון שבת קדש לה' מחר את אשר-תאפו אפו ואת אשר-תבשלו בשלו ואת כל-העדר הניחו לכם למשמרת עד-הפקד: (כד) ויניחו אותו עד-הפקד כאשר צוה משה ולא הבאיש ורמה לא-היתה בו: (כה) ויאמר משה אכלהו היום כי-שבת היום לה' היום לא תמצאוה בשדה: (כו) ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה-בו: (כז) והיה ביום השביעי יצאו מן-העם ללקט ולא מצאו: (כח) ויאמר ה' אל-משה עד-אנה מאנתם לשמור מצותי ותורתי: (כט) ראו בידה' נתן לכם השבת על-כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל-יציא איש ממוקמו ביום השביעי: (ל) וישבתו העם ביום השביעי:

1 And they took their journey from Elim, and all the congregation of the children of Israel came unto the wilderness of Sin, which is between Elim and Sinai, on the fifteenth day of the second month after their departing out of the land of Egypt. 2 And the whole congregation of the children of Israel murmured against Moses and against Aaron in the wilderness; 3 and the children of Israel said unto them: 'Would that we had died by the hand of the LORD in the land of Egypt, when we sat by the flesh-pots, when we did eat bread to the full; for ye have brought us forth into this wilderness, to kill this whole assembly with hunger.' 4 Then said the LORD unto Moses: 'Behold, I will cause to rain bread from heaven for you; and the people shall go out and gather a day's portion every day, that I may prove them, whether they will walk in My law, or not. 5 And it shall come to pass on the sixth day that they shall prepare that which they bring in, and it shall be twice as much as they gather daily.' ... 13 And it came to pass at even, that the quails came up, and covered the camp; and in the morning there was a layer of dew round about the camp. 14 And when the layer of dew was gone up, behold upon the face of the wilderness a fine, scale-like thing, fine as the hoar-frost on the ground. 15 And when the children of Israel saw it, they said one to another: 'What is it?'--for they knew not what it was. And Moses said unto them: 'It is the bread which the LORD hath given you to eat. ...22 And it came to pass that on the sixth day they gathered twice as much bread, two omers for each one; and all the rulers of the congregation came and told Moses. 23 And he said unto them: 'This is that which the LORD hath spoken: To-morrow is a solemn rest, a holy sabbath unto the LORD. Bake that which ye will bake, and seethe that which ye will seethe; and all that remaineth over lay up for you to be kept until the morning.' 24 And they laid it up till the morning, as Moses bade; and it did not rot, neither was there any worm therein. 25 And Moses said: 'Eat that to-day; for to-day is a sabbath unto the LORD; to-day ye shall not find it in the field. 26 Six days ye shall gather it; but on the seventh day is the sabbath, in it there shall be none.' 27 And it came to pass on the seventh day, that there went out some of the people to gather, and they found none. 28 And the LORD said unto Moses: 'How long refuse ye to keep My commandments and My laws? 29 See that the LORD hath given you the sabbath; therefore He giveth you on the sixth day the bread of two days; abide ye every man in his place, let no man go out of his place on the seventh day.' 30 So the people rested on the seventh day.